№ 2. Luty-Marzec 1939 r. Rok XV.

# Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURII BISKUPIEJ.

Treść numeru:

1) Śmierć Ojca św., str. 1.

*Akta Kurii Diecezjalnej.* Pisma Pasterza Diecezji. 2) Podziękowanie J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza WW. Duchowieństwu za złożone życzenia imieninowe, str. 4. 3) Zalecenie dzieł „Unia Apostolska Kapłanów" i „Najświętsze Serce Jezusa a Kapłaństwo", str. 4. Okólniki Wikariatu Generalnego. 4) Zarządzenie co do aplikowania Mszy św. w festa suppressa, str. 5. Kronika Diecezjalna. 5) Czynności Pasterskie, str. 5. 6) Zmiany wśród Duchowieństwa diec. Pińskiej, str. 5. 7) Protokół Zjazdu Księży Dziekanów w dn. 24 i 25 stycznia 1939 r., str. 6.

*Akta Państwowe.* 8) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. o studiach wyższych, uprawniających do wyższego uposażenia, str. 10.

*Z instytucyj i organizacyj społecznych.* 9) Komunikat z Kancelarii Prymasa Polski. Dotyczy opieki nad robotnikami sezonowymi, str. 11. 10) Odezwa P. C. K. do Wielebnego Duchowieństwa, str. 12.

11) Z Bibliografii, str. 12.

1)

## Śmierć Ojca Św.

**W piątek dnia 10 lutego 1939 roku o godz. 5 min. 31 zmarł Ojciec Św. Pius XI.**

Ojciec Św. Pius XI, przedtem Achilles Ratti, urodził się 31 maja 1857 r. w Desio, wyświęcony na kapłana w Rzymie 20 grudnia 1879 r.

W dniu 25 kwietnia 1918 r. był zamianowany Wizytatorem Apostolskim w Polsce i przyległych krajach. Od 6 czerwca 1919 r. do 19 kwietnia 1921 r. był Nuncjuszem w Polsce. Sakrę biskupią przyjął z rąk Kardynała A. Kakowskiego w Warszawie dnia 28 października 1919 r. Na Konsystorzu Papieskim dnia 13 czerwca 1921 roku mianowany Kardynałem i Arcybiskupem w Mediolanie. Obrany Papieżem dnia 6 lutego 1922 r., oraz koronowany 12 lutego tegoż roku.

### Elogium pośmiertne.[1]

Do grobu Papieża włożono pergamin z wypisanym elogium pośmiertnym, którego treść jest następująca:

*„PIUS XI. PAPIEŻ*

Achilles Ambroży Damian Ratti urodził się w mieście Desio, archidiecezji Mediolańskiej, dnia 31 maja 1857 roku, a nazajutrz został ochrzczony.

1) Z Wiadomości Diecezjalnych Lubelskich w tłumaczeniu X. M. N. z Osservatore Romano Nr 38 z dnia 15/II 1939 r.

Wchodząc w okres młodzieńczy, tchnieniem bożym powołany do kapłaństwa, studiował w Modicii, Mediolanie i Rzymie, zdobywając z wynikami chlubnymi świecką i świętą wiedzę. Dnia 20 grudnia 1879 r. w arcybazylice Laterańskiej otrzymał święcenia kapłańskie.

Najpierw był pilnym profesorem w rodzinnym seminarium duchownym, potem zaś dla wybitnych zdolności naukowych, powołany został na prefekta biblioteki Ambrozjańskiej i wnet Watykańskiej. Na tym stanowisku był i ludziom

i wiedzy pomocny i prowadził pracowite badania naukowe, czym zasłużył się znakomicie wiedzy i świeckiej i duchownej.

Lecz Bóg wzywał go na szersze i bardziej zaszczytne pole pracy, albowiem podczas szalejącej niemal wszędzie w Europie strasznej burzy wojennej, został wysłany za rzecznika pokoju — do Polski, gdzie z polecenia Papieża Benedykta XV i jako wizytator Apostolski i jako Nuncjusz nie tylko pełnił rolę bardzo czynnego wysłannika Zastępcy Jezusa Chrystusa, lecz również owo *„przedmurze chrześcijaństwa”*, podczas nowej, niezwykle zawziętej wojny, wielką mocą i szczególną odwagą bronił.

Po spełnionej misji, w r. 1921 wrócił do ojczyzny i został arcybiskupem w Mediolanie, ku wielkiemu zadowoleniu wszystkich, przyozdobiony majestatem purpury rzymskiej.

Lecz miasto św. Ambrożego bardzo krótko mogło się cieszyć takim wielkim pasterzem, albowiem po śmierci Benedykta XV, przez świat katolicki z największym bólem przyjętej, został on dnia 6 lutego 1922 r. wybrany Papieżem, wśród radosnych gratulacji wszystkich wiernych, przybierając imię — Pius XI.

Niezliczone i wprost podziwu godne jest to wszystko, co zdziałał w przeciągu lat 17 dla chwały Boga i podniesienia Kościoła Katolickiego. W najwyższym stopniu popierał misje św., wysyłając do wszystkich narodów zwiastunów Ewangelii i organizując liczne diecezje, wikariaty i prefektury apostolskie. Wzniósł nowe seminaria, atenea i uniwersytety, nadał im mądre statuty, a kandydatów do stanu duchownego zachęcił do wiedzy i głębokich studiów. Powstające błędy i herezje swoimi świetnymi encyklikami potępił i poskromił. Aby działanie kleru uczynić łatwiejszym i szerszym, powołał do świętego apostolstwa tych wszystkich, którzy walcząc w szeregach Akcji Katolickiej, Królestwo Jezusa Chrystusa całą siłą propagują. Stosunki z państwami jak najbardziej rozwinął i pomnożył, liczne też zawarł konkordaty, z których wzmianki godny szczęśliwie zawarty między Stolicy Apostolską a Królestwem Italii.

Światu katolickiemu wyznaczył trzykrotnie święty Jubileusz, mianowicie: na 25-lecie obecnego wieku, w pięćdziesięciolecie swego kapłaństwa i na 1900-lecie Odkupienia rodzaju ludzkiego.

Wielu bohaterów ewangelicznej cnoty zaliczył do Świętych i Błogosławionych, stawiając ich za wzór ludowi chrześcijańskiemu.

Tylu więc troskami i pracami złamany, dnia 10-go lutego 1939 r. bardzo spokojnie i cicho zasnął w Panu, opłakiwany przez ludzi wszystkich stanów i narodów.

Był ducha niezwyciężonego, bystrego umysłu, nieugiętej woli.

Mówił wszystkim otwarcie prawdę, choćby nieprzyjemną.

Praw św. Kościoła wobec wszelkiego rodzaju zakusom w przeciągu całego swego pontyfikatu, całą duszą bronił.

Żył lat 81, miesięcy 8, dni 10, w pontyfikacie lat 17, dni 4.

Ojcze Święty, żyj wiecznie w Chrystusie i ciesz się wiekuistą szczęśliwością“.

* * *

J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz osobiście złożył kondolencję dnia 11 lutego z powodu zgonu Ojca Św. Piusa XI w Nuncjaturze Apostolskiej.

J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz wydał zarządzenie, w którym polecił odprawienie dwuch uroczystych żałobnych nabożeństw za duszę ś. p. Ojca Św. Piusa XI, oraz trzykrotne dzwonienie we wszystkich kościołach Diecezji do chwili pogrzebu. Jednocześnie Biskup Ordynariusz polecił wszystkim Księżom Diecezji odprawienie trzech mszy św. za duszę ś. p. zmarłego Papieża.

We mszach św. aż do elekcji Ojca św. dodawać orację „pro eligendo Summo Pontifice“ zamiast imperaty pro Papa, oraz zachęcić wiernych do modłów na tę intencję.

Prócz tego J. E. Ks. Biskup Ordynariusz zarządził odprawienie uroczyste Mszy św. we wszystkich kościołach diecezji „Pro eligendo Summo Pontifice“ dla uproszenia łask św. Kolegium Kardynałów przy obiorze Papieża, oraz odprawienie uroczystych nabożeństw i „Te Deum laudamus“ w dniu koronacji Ojca św.

* * *

**Dnia 2 marca 1939 r. Św. Kolegium Kardynałów wybrało na Stolicę Piotrową Kardynała Eugeniusza Pacelli, który przyjął Sobie imię Piusa XII.**

Jego Świątobliwość Papież Pius XII urodził się w Rzymie dnia 2 marca 1876 r. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1899 r., sakrę biskupią z rąk Ojca św.

Benedykta XV w r. 1917, mianowany kardynałem w 1929 r. Był od roku 1930 Sekretarzem Stanu Papieża Piusa XI.

## Pierwsze orędzie do świata całego Ojca św. Piusa XII

(Miasto Watykańskie, 3. 2. KAP.) W piątek o godz. 10-tej w Kaplicy Sykstyńskiej odbyła się podniosła uroczystość składania hołdu przez kardynałów i prałatów Kurii Rzymskiej nowemu Papieżowi Piusowi XII. Po odebraniu hołdu Ojciec św. wygłosił swoje pierwsze orędzie w języku łacińskim, które poniżej podajemy w tłumaczeniu polskim:

„Podczas gdy najgłębsze wzruszenie przepełnia duszę naszą i gdy czujemy się jakby zalęknieni wobec tej olbrzymiej odpowiedzialności, jaką opatrzność Boża w swych nieprzeniknionych wyrokach raczyła złożyć na barki nasze, odczuwamy potrzebę oznajmienia bezzwłocznie światu katolickiemu Naszych pierwszych myśli i Naszego pierwszego słowa ojcowskiego. A przede wszystkim i ze szczególniejszym uczuciem przygarniamy do serca Naszego ojcowskiego umiłowanych w Bogu braci kardynałów, których pobożność, cnota i wybitne wartości duchowe dobrze są nam znane. Następnie pozdrawiamy z wielką łaskawością wszystkich i każdego z osobna Naszych czcigodnych braci w Episkopacie i błogosławimy im jak również kapłanom, zakonnikom i zakonnicom oraz tym, którzy pracują na misjach nad rozszerzeniem Królestwa Chrystusowego i tym, którzy w szeregach Akcji Katolickiej pod kierownictwem swych biskupów współpracują w apostolacie hierarchicznym. Wreszcie pozdrawiamy wszystkich Naszych synów rozsianych po całym świecie a zwłaszcza tych, których doświadcza niedostatek i cierpienie. Oby na nich wszystkich i na każdego z nich spłynęły obfite i dobroczynne Łaski Nieba. Ale myśl Nasza biegnie w tym uroczystym momencie również i ku tym, którzy są poza Kościołem i którym sprawia radość wiadomość, że Papież wznosi za nich do Boga Najwyższego modły, prosząc dla nich o wszelkie dobro. Do tego ojcowskiego Naszego orędzia pragniemy dodać życzenia i wezwanie o pokój, o taki pokój — chcemy rzec — który Nasz ś. p. poprzednik zalecał z taką wytrwałością ludziom, o który w tak gorących modłach błagał, że Bóg raczył przyjąć ofiarę z Jego życia. O ten pokój, najwyższy dar Boga „który przewyższa wszelki zmysł", którego wszystkie serca ludzkie nie mogą nie pragnąć i którym jest prawo, miłość, sprawiedliwość. Wzywamy wszystkich do pokoju, który winien zapanować w sumieniach opartych na umiłowaniu Boga, do pokoju wśród rodzin zjednoczonych i zgodnych w świętej miłości Chrystusowej, do pokoju wreszcie między narodami osiągniętego dzięki braterskiej wzajemnej pomocy, przyjaźni współpracy i serdecznego porozumienia w imię wyższych interesów wielkiej rodziny ludzkiej pod okiem i opieką Boskiej Opatrzności. W obecnych trudnych godzinach, w chwili gdy tak wiele przeszkód zdaje się utrudniać osiągnięcie tego prawdziwego pokoju, będącego najgłębszą troską wszystkich serc, wznosimy ku Bogu szczególnie modły za tych, na których spoczywa najwyższy zaszczyt i najcięższy obowiązek kierowania narodami po drogach pomyślności i postępu. Oto, moi ukochani bracia Kardynałowie, pierwsze Nasze ojcowskie życzenie, które Bóg raczył zapalić w sercu Naszym. Przed oczyma Naszymi mamy wizję niezmiernego zła trawiącego świat, przeciwko któremu Bóg posyła Nas nieuzbrojonych lecz wierzących. Wraz ze św. Pawłem powtarzamy słowa „capite nos" (zrozumcie nas). A zapewne ani wy synowie ani wy bracia nie zechcecie napewno urobić tak swych sumień, że okazałyby się płonne Nasze pragnienia, które tu wyraziliśmy. Po Łasce Bożej pokładamy nadzieję największej na waszej dobrej woli. Oby Pan Nasz Jezus Chrystus z pełności którego wszystkośmy otrzymali zechciał uczynić Nasze życzenia owocnymi i rozprzestrzenił je po całej ziemi jako święte posłannictwo pojednania. Jednocześnie udzielamy wam z całego serca w imię Chrystusa błogosławieństwa apostolskiego.

* *
*

J. E. Ks. Biskup Ordynariusz dnia 3 marca wysłał depeszę z powodu obioru Papieża Piusa XII do Nuncjusza Apostolskiego w Warszawie, treści następującej:

„Jego Ekscelencja Arcybiskup Filip Cortesi, Nuncjusz Apostolski, Warszawa Aleja Szucha 12.

Electione ad Sedem Apostolicam Sanctissimi Patris Pii XII felicissimus in manus Excellentiae Vestrae Reverendissimae propria, mei Episcopi Auxiliaris, Capituli Cathedralis, totiusque cleri et populi dioeceseos Pinskensis pro Vicario Christi a corde vota plurimos faustosque annos mitto. Casimirus Bukraba Episcopus Pinskensis,"
na co otrzymał odpowiedź od J. E. Nuncjusza treści następującej:

„Excellentissimo Domino Casimiro Bukraba Episcopo Pinskensi. Excellentissime Domine. Telegraphicum nuntium, quo Excelientia Tua Reverendissima, communi gaudio gestiens, auspicatissima die electionis Pii Papae XII, nomine universae Dioecesis nuncupavit, gratissimum mihi extitit et SS.mo Patri laetus transmittam.

Dum Eius nomine maximas Excellentiae Tuae Reverendissimae gratias persolvo, obsequia mae exhibeo.

Excellentiae Tuae Reverendissimae addictus in Domino Ph. Cortesi, Archiepp. Siracen, Nuntius Apost.

* * *

**Dnia 12 marca 1939 r. odbyła się w Rzymie uroczysta koronacja Ojca Św. Piusa XII.**

# AKTA KURII DIECEZJALNEJ.

## Pisma Pasterza Diecezji.

2) *Do Czcigodnego Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.*

Poza odprawieniem przepisanych rytem modłów po Mszy św. w dniu Imienin Pasterza Diecezji, wielu z Was, Ukochani w Panu Współpracownicy w Winnicy Pańskiej, złożyło Nam powinszowania i życzenia.

Widzimy w tem nie tylko objaw sentymentu i grzeczności, lecz i wyraz nadprzyrodzonej wiary Waszej, która w Biskupie Ordynariuszu widzi nie tylko kościelnego administratora, lecz przede wszystkim spadkobiercę posłannictwa i władzy Apostołów Chrystusowych.

To też niniejszem dziekując najserdeczniej za złożone powinszowania i życzenia imieninowe, jako wyraz nie tylko uczuć synowskich, ale i wiary kapłańskiej, udzielamy Wam, Najmilsi w Panu, czułego pasterskiego błogosławieństwa.

*(—) † KAZIMIERZ bp.*

Dan w Pińsku dnia 10 marca 1939 r.

3) *Do Czcigodnego Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.*

Znaną i gorąco zalecaną w diecezji Naszej jest „Unja Apostolska Kapłanów", mająca dopomóc tymże do świętości życia, a przez to i do wydajności prac dla chwały Bożej i dusz ludzkich zbawienia.

Rozpowszechnienie i wzmożenie działalności „Unji Apostolskiej Kapłanów" było jednym z tematów, omawianych na tegorocznej Konferencji Księży Dziekanów, a potem i Konferencyj Dekanalnych.

Obok „Unji Apostolskiej Kapłanów" w roku ubiegłym OO. Paulini w Częstochowie zaczęli propagować dzieło pokrewne pod nazwą „Powszechne Przymierze Kapłanów Najśw. Serca Jezusowego", wydając drukiem dziełko pod takimż tytułem.

Obecnie ciż OO. Paulini, wydali książkę, rzec można natchnioną p. t. „Najswiętsze Serce Jezusa a Kapłaństwo", napisaną przez Służebnicę Bożą Matkę Ludwikę Małgorzatę Claret de la Touche.

Pragnąc, by nic nie uszło uwagi Naszych Ukochanych Braci Kapłanów, coby mogło rozpalić Ich serca miłością Serca Jezusowego, a tem najskuteczniej zasilić do wytrwania w pracy apostolskiej, ukazanie się w druku tej książki sygnalizujemy i do skorzystania z tejże zachęcamy.

*(—) † KAZIMIERZ bp.*

Dan w Pińsku dnia 10 marca 1939 r.

# Okólniki Wikariatu Generalnego.

4) Do

WW. II. MM. Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.

Kuria Diecezjalna niniejszym powiadamia WW. Księży Proboszczów, że nadal w festa suppressa mają aplikować msze św. za parafię.

Pińsk, dnia 13 marca 1939 r.
L. 985/39.

*Ks. N. Tarasiewicz*
*Protonotariusz Apostolski, w/z Wik. Gen.*

# Kronika Diecezjalna.

5) **Czynności Pasterskie.**

Dnia 1 lutego w dniu Imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego J.E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił w kościele katedralnym uroczyste nabożeństwo w obecności przedstawicieli władz administracyjnych, wojskowych i organizacji społecznych.

Dnia 2 lutego w uroczystość M. B. Gromnicznej J.E. Ks. Biskup Ordynariusz dokonał ceremonii poświęcenia gromnic oraz odprawił uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym i wygłosił kazanie.

Dnia 13 lutego J. E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił w kościele katedralnym uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Ojca św. Piusa XI w obecności przedstawicieli władz administracyjnych i wojskowych oraz organizacji religijnych i społecznych.

Dnia 17 lutego w dzień pogrzebu ś. p. Ojca św. Piusa XI uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele katedralnym odprawił J. E. Ks. Biskup Ordynariusz. Kazanie wygłosił J. E. Ks. Biskup Sufragan. Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz administracyjnych, wojskowych, organizacji religijnych i społecznych oraz młodzieży szkolnej.

Dnia 21 lutego J. E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym na intencję szczęśliwego obioru nowego Papieża.

Dnia 22 lutego w środę Popielcową J.E. Ks. Biskup Ordynariusz dokonał w kościele katedralnym ceremonii posypania głów popiołem, oraz odprawił uroczyste nabożeństwo i wygłosił kazanie.

Dnia 3 marca J. E. Ks. Biskup Ordynariusz przyjmował od Duchowieństwa Pińskiego życzenia imieninowe. Przemówienie wygłosił J. E. Ks. Biskup Sufragan.

Dnia 4 marca w dniu Imienin J.E. Księdza Biskupa Ordynariusza uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym odprawił J. E. Ks. Biskup Sufragan. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz administracyjnych, wojskowych, organizacji społecznych, religijnych, oraz młodzieży szkolnej.

Po nabożeństwie J. E. Ks. Biskup Ordynariusz przyjmował życzenia imieninowe od przedstawicieli władz administracyjnych, wojskowych, organizacji religijnych, społecznych, młodzieży szkolnej i osób prywatnych.

Dnia 12 marca w dzień Koronacji Ojca św. PIUSA XII J.E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił w kościele katedralnym uroczyste nabożeństwo i wygłosił okolicznościowe kazanie. Na zakończenie uroczystego nabożeństwa odśpiewano „Te Deum Laudamus".

Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz wojskowych, administracyjnych, organizacji społecznych i religijnych ze sztandarami.

6) **Zmiany wśród Duchowieństwa diecezji Pińskiej.**

Ks. Karol Żurawski — zwolniony ze stanowiska p. o. proboszcza parafii Puzicze i mianowany wikariuszem kościoła pod wezw. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej w Baranowiczach.

Ks. Urban Filipiak, p. o. proboszcza parafii Lenin, mianowany czasowym administratorem parafii Puzicze.

Ks. Piotr Waczyński — mianowany p. o. proboszcza parafii Olpień, obrz. słow.-bizant.

Ks. Jan Pańko — p. o. proboszcza parafii Zburaż, obrz. słow.-bizant.

Ks. Czesław Jeżewski — mianowany kapelanem więzienia w Brześciu n.B.

---

Zarząd Koła Księży Prefektów Diecezji Pińskiej podaje do wiadomości, że w dniach **25, 26 i 27 kwietnia b. r.** odbędzie się w Brześciu n.B. **Kurs Katechetyczny** dla Kapłanów.

Wskazówki organizacyjne i program Kursu zostanie podany w pierwszych dniach kwietnia.

7) **PROTOKÓŁ**

## Zjazdu Księży Dziekanów w dniach 24 i 25 stycznia 1939 r.

Obecni: J. E. Ks. Biskup Ordynariusz, J. E. Ks. Biskup Sufragan, Ks. Infułat N Tarasiewicz, Księża Prałaci i Kanonicy: H. Humnicki, W. Iwicki, B. Kiełbassa, L. Chwiećko, Szczerbicki, Krzywicki, Żołądkowski, Dyrektor D. I. A. K. Ks. Łomacki, Ks. Zieja, Księża Dziekani: Aulich, Borysiuk, Borowski, Dalecki, Juniewicz, Kowalewski, Kubik, Mackiewicz, Poczobutt-Odlanicki, Rojko, Rojsza, Smorczewski, Suchwałko, Urbanowicz, Dyrektor Diecezjalny do spraw III Zakonu O. Viator a Mojówka.

Przed rozpoczęciem obrad J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił Mszę św. w Swojej kaplicy na intencję Zjazdu.

Porządek obrad.

1. Zagajenie obrad przez J. E. Biskupa Ordynariusza i wybór 2 sekretarzy Zjazdu.

2. Przemówienie okolicznościowe — Ks. Jan Zieja.

3. Odczytanie protokółu Zjazdu Księży Dziekanów z roku 1938.

4. Sprawozdanie Księży Dziekanów z uwzględnieniem postanowień ostatniego Zjazdu.

5 Wskazania i dyrektywy J. E. Biskupa Ordynariusza w związku ze sprawozdaniami Księży Dziekanów.

6. Sprawa powołań kapłańskich oraz sprawa Małego Seminarium — J. E. Biskup Ordynariusz.

7. Referat na temat: „Unio Apostolica Cleri" jako walny środek wyrobienia i obudzenia Ducha Apostolskiego w kapłanie — J. E. Ksiądz Biskup Sufragan.

8. Referat na temat: „Przygotowanie przedwstępne do należytego odbycia misji parafialnych w poszczególnych parafiach" — O. Viator a Mojówka.

9. Instrukcja i nowe protokóły egzaminów przed zapowiedziami — Ksiądz Prałat Doktor W. Iwicki.

10. Sprawy Sądu Biskupiego — Ksiądz Prałat Doktor W. Iwicki.

11. Sprawy Szkolne — Ks. Prałat Doktor W. Iwicki.

12. Akcja Katolicka — Ksiądz Dyrektor Łomacki.

a) Sprawozdanie za rok ubiegły.

b) Plan pracy na rok 1939.

c) Czynności Instytutu i Kolumn.

d) Stosunek Ks. Ks. Dziekanów do A. K.

e) Sprawa bibliotek i domów katolickich.

f) Sprawy finansowe.

13. Papieskie Dzieła Misyjne — Ks. Kan. Dr. M. Krzywicki.

14. Kult Eucharystii podług synodu Plenarnego i ostatnich rozporządzeń Stolicy św. (tabernacula) — J. E. Ks. Biskup Sufragan.

15. Sprawa ksiąg inwentarzowych oraz status animarum — Ks. Kan. L. Chwiećko.

16. Wizytacja Pasterska w roku 1939.

17. Rekolekcje kapłańskie i Kurs Duszpasterski dla Duchowieństwa w r. 1939.

18. Bratnia Pomoc — Ks. Prałat W. Iwicki.

19. Wolne wnioski.

1. Zjazd otworzył J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz, witając obecnych. Na Sekretarzy Zjazdu powołano Ks. Ks. Dziekanów Kubika i Smorczewskiego.

2. Ks. Zieja nawiązując do Patrona dnia św. Tymoteusza i listu jego do św. Pawła, wygłosił okolicznościowe przemówienie.

3. Protokół poprzedniego Zjazdu został przyjęty bez zmian.

4. Księża Dziekani kolejno złożyli sprawozdania z pracy duszpasterskiej w swoich dekanatach.

5. W związku ze sprawozdaniami Księży Dziekanów J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz dał następujące wskazówki:

a) o wszelkich ważniejszych wydarzeniach w parafii (zatargach, ingerencjach czynników niepowołanych etc.) należy komunikować natychmiast do Kurii, bo wówczas można zaradzić, a późniejsze narzekanie nic nie pomoże.

b) Od nawracających się do wiary katolickiej nie należy zawiele wymagać, muszą znać prawdy zasadnicze — natomiast po nawróceniu otoczyć ich opieką i troską specjalną.

c) w sprawie podatków — księża powinni prowadzić dokładnie księgę dochodów i rozchodów, przechowywać kwity, a w razie niesłusznego obciążenia podatkiem Kuria będzie w stanie wystąpić w obronie.

6. J. Ekscelencja zwrócił uwagę na brak księży w diecezji, szczególniej ze względu na o, że stale wzrasta liczba nowych parafij. W paru wypadkach J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz sprowadził Zgromadzenie zakonne, ale to nie wystarcza. W Seminarium liczba alumnów zmniejszyła się. Wobec tego J. E. Ksiądz Biskup postanowił Gimnazjum Diecezjalne w Drohiczynie n.B. przeorganizować na ściśle Seminarium Mniejsze, a jednocześnie za pośrednictwem Księży Dziekanów prosi wszystkich Księży Diecezji o wyszukiwanie odpowiednich kandydatów i skierowanie ich do mniejszego Seminarium.

7. Następnie J. E. Ksiądz Biskup Sufragan wygłosił referat na temat: „Unio Apostolica Cleri", prosząc Księży Dziekanów o poruszenie tej sprawy na konferencjach dekanalnych i zachęcenie Księży do wstępowania w szeregi tej organizacji, mającej na celu osobiste uświęcenie kapłanów.

8. O. Viator a Mojówka wygłosił referat w sprawie misji parafialnych, stawiając następujące wnioski:

a) Ks. Dziekan powinien postarać się, aby we wszystkich parafiach dekanatu odbyły się misje kolejno, prowadzone przez tych samych misjonarzy; wówczas dopiero przeorze się cały dekanat i może nastąpić odrodzenie całej okolicy, sprzyjające wytrwaniu w dobrym.

b) Kolejność parafii w których mają się odbyć misje i ścisłe wyznaczenie terminu powinien Ks. Dziekan ustalić z Księżmi Proboszczami na 3 miesiące przed rozpoczęciem misji, by wszyscy parafianie zawczasu mogli o tym wiedzieć i przygotować się.

c) Ks. Dziekan zawczasu ustali kolejność, gdzie i kiedy księża parafialni mogą pomagać w słuchaniu spowiedzi.

d) Księża Proboszczowie niech często przypominają parafianom o zbliżającym się terminie misji i zachęcają do modlitwy dla uproszenia błogosławieństwa Bożego. Wskazanym byłoby odprawienie wspólnej nowenny w tym celu.

e) Ksiądz Proboszcz niech zawczasu podzieli całą parafię na odcinki przy kaplicach, szkołach, strażnicach, leśnictwach, tak by odcinki miały w promieniu nie więcej jak 7 klm. i przeznaczy na pracę misyjną w tych punktach po 2 lub 3 dni.

f) Przy kościele parafialnym powinno pozostać 2 misjonarzy przez cały czas trwania misji, pozostali dwaj z księdzem proboszczem jadą w teren.

g) W każdym ośrodku trzeba urządzić Komunię św. generalną, i uroczyste postawienie Krzyża Misyjnego.

h) Należy uświadomić parafian, że Misje, to nie sama tylko spowiedź misyjna, ale również wysłuchanie możliwie największej ilości nauk oraz nabożeństw.

i) Porządek misji musi uwzględniać warunki miejscowe, np. robotników rolnych, fabrycznych, leśnych, urzędników i stanowe jak: matki, młodzież, dzieci.

j) Księża Proboszczowie postarają się, by wierni mogli zaopatrzyć się w pamiątki misyjne, różańce — szkaplerze.

k) Misjonarze nie powinni zbierać sami ofiar, natomiast Ksiądz Proboszcz zawczasu przygotuje odpowiednie honorarium, lub sam będzie zbierał podczas misji na ten cel.

l) Krzyż misyjny powinien być drewniany, zwykle bez pasyjki, wysokości około 10 mtr., nie malowany, najwyżej pokostowany. Krzyż stawia się na cmentarzu kościelnym około furtki przy wejściu, by przechodzący mogli go ucałować i dostąpić odpustu.

10. Ksiądz Prałat Iwicki w sprawach sądowych prosi księży:

a) uważnie wczytywać się w treść delegacji Sądu,

b) dokładnie wypełniać poruczone czynności, aby nie narażać osób trzecich na szkody i nie spowodowywać zbędnej korespondencji.

Księża powinni pamiętać, że na mocy delegacji Sądu Biskupiego biorą ścisły udział w wykonywaniu Sądowej Władzy Kościoła.

Ze względu na liczne dochodzenia w sprawach sprostowania metryk Księża Dziekani na konferencjach dekanalnych zwrócą uwagę na konieczność bardzo dokładnego spisywania aktów metrykalnych. Dla ścisłości zapisów należy zawsze wymagać od interesantów przedkładania dokumentów.

11. W sprawach szkolnych Ksiądz Prałat Iwicki zwrócił uwagę:

a) Misji kanonicznych na prawo nauczania religii w szkołach powszechnych nie potrzebują Ksiądz Proboszcz i Ksiądz Wikary. Inni księża natomiast muszą mieć misje ka-

noniczne tak jak i osoby świeckie czy zakonne, uczące w szkołach. Księża Proboszczowie już w sierpniu lub we wrześniu powinni postarać się o takowe.

b) Ksiądz Wizytator prosi Księży Dziekanów, żeby jeszcze w tym roku szkolnym odbyli przynajmniej dwie wizytacje księży, wykładających religię i dwie nauczycieli świeckich, posiadających misje kanoniczne.

12. Akcja Katolicka — Ks. Dyrektor Łomacki:

a) Spostrzeżenia z roku ubiegłego.

Do organizacji A. K. świeccy choć jeszcze w niedostatecznej ilości garną się coraz bardziej, szukając tam i wiedzy katolickiej i sprawiedliwości społecznej. Poziom wiedzy i uświadomienia katolickiego pomimo różnych zebrań, odczytów i t. p. jeszcze bardzo niewysoki.

Społeczeństwo zaczyna sobie zdawać sprawę, że walka o światopoglądy katolicki i jemu przeciwne przenosi się na teren organizacji. To też wszystkie organizacje starają się o zdobycie sobie odpowiedniej kadry przodowników ideowych i takowych odpowiednio urobić.

Wymaga to od Duchowieństwa czujności, żeby organizacje A. K., biorąc udział w tej walce miały gorliwych przewódców i by ludzie o obcym światopoglądzie nie mogli się na nasz teren dostać.

Świeccy zdają sobie sprawę z doniosłości prac A. K., a szczególnie w dziedzinie rozwiązania kwestii socjalnej bacznie obserwują duchowieństwo jak daleko ono jest zainteresowane pracą i rozwojem A. K., chcą się dopatrzyć w duchowieństwie jednolitości ujęcia nowoczesnych i aktualnych spraw socjalnych, obserwują i wyciągają wnioski jak duchowieństwo pod tym względem ustosunkowuje się do służby kościelnej i domowej.

Rok ubiegły 1938 dla Instytutu okazał się bardzo ciężkim rokiem pracy. Rozwój A. K., pomimo jeszcze niedostatecznego poziomu, stworzył dość szerokie wymagania terenu, co przy niedostatecznej ilości pracowników i nader skromnym budżecie wymagało od Instytutu nadmiernych wysiłków.

W roku ubiegłym przybyło około 40 nowych oddziałów A. K. Zjazdy Delegowanych w Pińsku zgromadziły około 230 osób z Diecezji. Wszystkie kolumny A. K. przeszkoliły swoje kierownictwa przez kursy (KSM-jeden KSK-jeden KSMM i Ż pięć kursów organizacyjnych, 14 kursów zawodowych, 2 kursy-obozy WF połączone z przeszkoleniem ideowym. Caritas — jeden kurs).

Spotykanie w terenie niezadowolenia poza omówioną wyżej przyczyną należy przypisać albo niemożności dogodzenia wszystkim, nieznajomości całokształtu pracy, albo wreszcie usprawiedliwienia siebie wobec własnego zaniedbania się.

Większość Ks. Ks. Proboszczów okazała Instytutowi i jego pracownikom daleko idącą chęć współpracy i gościnność podczas podróży instruktorskich.

Jako ujemne spostrzeżenia jeszcze dały się zauważyć gdzieniegdzie lekceważenia wskazań i poleceń Instytutu, podawanych za pomocą okólników (jak np. w „Tygodniu Miłosierdzia") albo wprost niedoręczania tych okólników zainteresowanym.

Na rok bieżący zadaniem Ks. Ks. Asystentów w stosunku do członków A. K. przy realizowaniu hasła Episkopatu będzie:

a) dopilnowanie, by Statuty Synodu Plenarnego były przeczytane,

b) obudzenie zainteresowania tymi Statutami,

c) szersze rozwinięcie według wymagań Statutów w członkach A. K. świadomości posiadanej łaski uświęcającej — ta świadomość przybliży realizację często podkreślanej przez Arcypasterza potrzeby wewnętrznej przyjmowania codziennego Komunii św.

d) zachęcenie i ułatwienie przestudiowania katolickich zasad społecznych — specjalnie idei korporacjonizmu.

Niezbędną koniecznością jest stworzenie w każdej parafii biblioteki parafialnej. Pojęcie „biblioteki parafialnej" zostało już kilkakrotnie na Zjazdach Księży Dziekanów i na kursach organizacyjnych omówione. Sprawy tych bibliotek okólnik Instytutu kilkakrotnie wyczerpująco omówił. Na tegorocznych kursach organizacyjnych będą specjalne wykłady bibliotekarskie.

NB. Po dyskusji zapadła uchwała Ks. Ks. Dziekanów, że w przeciągu 2-ch lat w każdej parafii Diecezji Pińskiej zostanie założona biblioteka parafialna.

Biblioteki organizacyjne dla stworzenia swego zasięgu i działalności będą wcielone do bibliotek parafialnych.

Obok bibliotek powinny w parafii być kioski przed kościołem, które będą sprzedawały, oprócz dewocjonalii, różne aktualne broszurki i gazety katolickie.

Domy katolickie i sale parafialne mają olbrzymią rolę, jeżeli czasami nie decydującą, w dziale rozwoju A. K. Kancelaria parafialna, lub inny pokoik przy plebanii nie zastąpią nigdy sali parafialnej.

Jak wynika ze sprawozdań Ks. Ks. Dziekanów jest już dążenie i zrozumienie doniosłości tej sprawy.

Referat kończy się gorącym apelem do Ks. Ks. Dziekanów:

1) by zechcieli poprzeć inicjatywę Instytutu w wyszukiwaniu osób świeckich, mogących składać stale ofiary na cele Instytutu, bowiem od zdobycia pieniędzy uzależniona jest możliwość rozwinięcia szerszej pracy Instytutu i należytego zadośćuczynienia wymaganiom terenu w postaci większej ilości kursów przodowniczych, zjazdów i podróży instruktorskich.

2) Księża Dziekani przy wizytacjach dziekańskich zechcą interesować się pracą oddziałów A. K. w parafiach, szczególnie przy zmianach Księży Proboszczów dopilnować, aby ustępujący Proboszcz przekazywał swemu następcy i sprawy organizacyjne A. K.

13. Papieskie Dzieło Misyjne — Ks. Kan. Dr. M. Krzywicki.

Stan Papieskich Dzieł Misyjnych na terenie Diecezji podaje tylko za rok 1937, bo za rok 1938 sprawozdanie jeszcze nie jest gotowe gdyż nie wszyscy Księża Proboszczowie nadesłali sprawozdanie ze swych terenów.

W roku 1937 na Papieskie Dzieła Misyjne złożono następujące sumy:

| | |
|---|---|
| Pap. Dzieło Rozkrzewienia Wiary | 6250 zł 94 gr, |
| Pap. Dzieło św. Piotra Ap. . . . | 296 zł 42 gr, |
| Pap. Dzieło Dziecięctwa . . . | 87 zł 35 gr, |
| Na Misje Afrykańskie . . . . | 1471 zł 56 gr, |
| Razem | 8106 zł 27 gr. |

W roku sprawozdawczym Papieskie Dzieło Rozkrzewienia Wiary nie istniało w 46 parafiach.

Zeszłoroczną uchwałę Zjazdu Księży Dziekanów co do wyboru dekanalnych referentów do spraw misyjnych wykonały zaledwie dwa dekanaty: Ciechanowiecki i Drohiczyński. Nie wszyscy Księża Proboszczowie z jednakową intensywnością propagują w swoich parafiach Pap. Dz. R. W. Jest to jednak rzeczą konieczną, gdyż musimy naszych parafian wychowywać misyjnie, bo mieszkają oni wśród prawosławnych. Katolicy muszą promieniować i na innych. Przecież wśród dzisiejszych prawosławnych jest lwia część takich, których ojcowie lub dziadowie byli katolikami. Na nich w pierwszym rzędzie mają wpływać nasi parafianie, uświadamiając ich i zachęcając do powrotu do prawdziwej wiary swych ojców i dziadów. Kapłan nie zawsze ma możność bezpośredniej styczności i oddziaływania na nich. Rola ta spada na katolików świeckich. Pamiętnym i b. pouczającym jest rok 1905, gdy po ukazie tolerancyjnym tysiące opornych wracało na łono Kościoła. Zawdzięczało się to w znacznej mierze wpływom katolików świeckich. Dlatego trzeba stwierdzić, że Pap. Dz. Misyjne z istoty swej stanowią jedno z ogniw działalności katolickiej na terenie parafii.

Kwestia istnienia Papieskich Dział Misyjnych w każdej parafii nie podlega dziś żadnej dyskusji, gdyż Synod Plenarny w uchwale 83 sprawę tą przesądza kategorycznie tymi słowy:

„Kapłani popierać będą Dzieła Misyjne i zachęcać wiernych do modlitwy za misje, oraz do ofiar na rzecz szerzenia wiary w krajach pogańskich, szczególnie zaś polecać będą trosce wiernych misje powierzone duchowieństwu polpolskiemu.

„We wszystkich parafiach powinny istnieć i rozwijać się Papieskie Dzieła Misyjne“.

Z „bolączek“ bardzo często można stwierdzić, że w aktach parafialnych nie ma żadnego śladu, iż na terenie parafii istnieją organizacje misyjne i co robi się pod tym względem. Przychodzi nowy Proboszcz i nic nie wie co było za jego poprzednika. Takie objawy można stwierdzić, niestety, i przy zmianie Księży Dziekanów.

Kończąc prosi o przyjęcie następujących wniosków:

1. Księża Dziekani możliwie najprędzej dokonają wyboru referentów dekanalnych do spraw misyjnych i nazwiska ich zakomunikują Dyrektorowi Diecezjalnemu Pap. Dzieł Misyjnych.

2. Na konferencjach dekanalnych specjalnie będą omawiane konieczności istnienia i warunki rozwoju w poszczególnych parafiach Pap. Dzieł Misyjnych, a przede wszystkim Pap. Dzieła Rozkrzewienia Wiary.

3. Podczas wizytacji dziekańskich Ks. Ks. Dziekani będą sprawdzali czy w archiwach parafialnych są dowody istnienia i działalności Pap. Dzieł Misyjnych.

14. Referat „Kult Eucharystii podług Synodu Plenarnego i ostatnich rozporządzeń Stolicy św.“ wygłosił J. E. Ks. Biskup Sufragan, cytując najnowszą Instrukcję Ś. Kongregacji Sakramentów w sprawie tabernakulów. Ks. Biskup Ordynariusz polecił do uroczystości Zielonych Świątek uporządkować we wszystkich parafiach tabernakula, by były należycie zabezpieczone przed włamaniem.

15. Ksiądz Prałat L. Chwiećko zwraca uwagę, że w myśl rozporządzenia z roku ubiegłego inwentarze powinny być wpisane do nowych ksiąg do dnia 1 lipca b. r. W tych zaś parafiach, gdzie nastąpi zmiana proboszczów przed 1 lipca — inwentarz musi być wpisany do nowej księgi w chwili przekazania parafii nowemu proboszczowi. Należy uważnie przeczytać załączoną do księgi instrukcję i, wpisując inwentarz, ściśle się do niej zastosować. Kuria Diecezjalna roześle wszystkim Księżom Proboszczom po 1 arkuszu z księgi Status Animarum, a następnie księża proboszczowie zamówią odpowiednią ilość arkuszy, które zostaną oprawione i rozesłane.

16. Wizytacji Pasterskiej w roku bieżącym nie będzie.

17. Rekolekcje kapłańskie odbędą się w I-ej kolei 4, 5 i 6 lipca, w II-ej 22, 23 24 sierpnia. Po rekolekcjach sierpniowych odbędzie się jednodniowy Zjazd Księży Dziekanów.

18. Ksiądz Prałat Iwicki zreferował, że Bratnia Pomoc Duchowieństwa Diecezji Pińskiej posiada obecnie w Kasie (w Banku) 11.135 zł. 45 gr. Wpłynęło 17.651 zł. 74 gr., z czego na kapitał żelazny 8.160 zł., ze składek miesięcznych księży 9.441 zł., odsetek z kapitału 50 zł. 74 gr.: wydano zapomóg 6.566 zł. 29 gr., dłużnicy 50 zł. w kasie 11.651 zł. 45 gr. — razem 17.651 zł. 74 gr. Walne Zebranie Bratniej Pomocy odbędzie się 25 sierpnia 1939 roku.

19. Na wniosek J. E. Księdza Biskupa Su ragana Księża Dziekani mają zająć się propagowaniem zapisywania katolików do Kat. Związku Radiosłuchaczy. Ks. Dziekan Borysiuk, jako mieszkający w Baranowiczach, gdzie jest stacja radiowa, będzie delegatem do tych spraw.

Ks. Biskup Sufragan prosi Księży Dziekanów o zachęcanie wiernych do składania ofiar na sarkofag ś. p. Biskupa Łozińskiego. Zebrani Księża wyrazili gorące podziękowanie J. E. Księdzu Biskupowi Sufraganowi za inicjatywę i starania w urządzeniu krypty.

J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz, dziękując obecnym za przyjazd i pracę, zamknął posiedzenie dnia 25 stycznia o godz. 13-ej.

# Akta państwowe.

8) **ROZPORZĄDZENIE**

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.**

z dnia 28 listopada 1938 r. (Nr. BP-16447/38)

**o studiach wyższych, uprawniających do wyższego uposażenia.**

Na podstawie § 18 p. 3 i 4, § 20, § 23 ust. 3, § 26 oraz § 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zaszeregowaniu funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) zamienionego rozporządzeniem z dnia 22 września 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 522), zarządzam, co następuje;

§ 1. Przez wyrażenie „nauczyciele, posiadający studia wyższe”, użyte w § 18 pkt. 3 i 4, § 20, § 23 ust. 3 i § 26 rozporządzenia Rady Ministrów o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia, i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781), zamienionego rozporządzeniem z dnia 22 września 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 522, należy rozumreć;

1) nauczycieli, którzy posiadają studia i egzaminy wymienione w § 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w służbie państwowej cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 663) zmienionego rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 791) i z dnia 12 lipca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 449);

2) nauczycieli, którzy ukończyli b. Państwowy Instytut Pedagogiczny, działający na podstawie statutu wydanego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 lipca 1918 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5 poz. 3)

3) nauczycieli, którzy mają zdany egzamin naukowy na podstawie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 29 stycznia 1923 r. w sprawie egzaminów państwowych dla nauczycieli szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 256);

4) nauczycieli religii, którzy ukończyli Seminarium Duchowne Rzymsko-Katolickie w Kielcach, Seminarium Diecezjalne Większe w Łomży, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Łódzkiej, Seminarium Łuckie Większe, Seminarium Diecezjalne Wyższe im. św. Tomasza z Akwinu w Pińsku, Seminarium Duchowne Rzymsko-Katolickie w Sandomierzu, Wyższe Seminarium Duchowne im. Benedykta XV w Siedlcach, Seminarium Metropolitalne w Warszawie oraz Kolegium Filozoficzno-Teologiczne Prowincji Polskiej OO Dominikanów w Warszawie — pod warunkiem, iż wykażą się posiadaniem świadectwa dojrzałości szkoły średniej, uprawniającego do odbywania studiów akademickich.

§ 2. W wypadkach wątpliwych, nie objętych postanowieniami §§ 1 i 4 wspomnianego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych; wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej, Minister W. R. i O. P. decyduje, jakiemu poziomowi wykształcenia odpowiada przedstawiony dowód ukończenia szkoły lub złożenia egzaminów w kraju lub za granicą.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1938 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 22 XII 1934 r. (Nr. BP-34067/34) o studiach wyższych, uprawniających do wyższego uposażenia (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 159).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski.

# Z instytucyj i organizacyj społecznych.

## 9) Komunikat z Kancelarii Prymasa Polski.

### Dotyczy opieki nad robotnikami sezonowymi.

Wobec zbliżającego się okresu czasu, w którym robotnicy nasi wyjeżdżają na roboty sezonowe do Niemiec i innych krajów, wzywa się duszpasterzy tych parafij, z których rekrutuje się wychodźtwo sezonowe, aby zawczasu starali się wnijść w kontakt z tymi parafianami, którzy w bieżącym roku zakontraktowali się na prace za granicą.

Zaleca się w szczególności, aby duszpasterze:

1) prowadzili spis wychodźców sezonowych i mieli ich adres pozakrajowy, celem utrzymywania kontaktu z nimi w czasie ich kilkumiesięcznego pobytu na obczyźnie;

2) ich zgromadzili kilkakrotnie celem pouczenia o niebezpieczeństwach, jakie im pod względem religijnym i moralnym na obczyźnie zagrażać mogą i celem pobudzenia ich do wielkiej czujności i odporności wobec złych wpływów;

3) zawczasu przygotowali na terenie swej parafii akcję dostarczania wychodźcom przed wyjazdem i w czasie pracy za granicą książeczek do nabożeństw, czasopism katolickich, książeczek o treści religijnej;

4) przed wyjazdem urządzili dla nich wspólną spowiedź i Komunię św.

5) po wyjeździe krzepili od czasu do czasu swymi listami, które wywierać będą wielki wpływ na ducha wychodźców.

10) **ODEZWA POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**

**Do Czcigodnego i Wielebnego Duchowieństwa.**

Polski Czerwony Krzyż, jako instytucja wyższej użyteczności, od lat dwudziestu rozwijająca swą działalność w duchu chrześcijańskich zasad miłości bliźnego, cieszy się życzliwością i wysokim poparciem najwyższych czynników w hierarchii kościelnej w Polsce, czego dowodem były liczne odezwy i enuncjacje Ich Eminencji Ks. Ks. Kardynałów i Ich Ekscelencji Ks. Ks. Biskupów poszczególnych diecezji, wzywające do popierania moralnego i materialnego instytucji P. C. K. Jego Świątobliwość Papież Pius XI. już w r. 1925 udzielił Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi Apostolskiego Błogosławieństwa.

Z racji przypadającego w roku bieżącym jubileuszu XX-lecia pracy Polskiego Czerwonego Krzyża, oraz LXXV-lecia założenia Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie, pozwalamy sobie zwrócić się do Czcigodnego i Wielebnego Duchowieństwa z najuprzejmiejszą prośbą o współudział w akcji popierania Polskiego Czerwonego Krzyża, którego najgłówniejszym zadaniem w czasie pokoju jest przygotowanie pomocy sanitarnej, ratowniczej i pielęgniarskiej walczącemu żołnierzowi i ludności cywilnej, narażonej na straszliwe skutki wojny lotniczo-gazowej.

Niezależnie od tej akcji, Polski Czerwony Krzyż prowadzi w całym kraju ponad 300 różnych instytucji i zakładów humanitarno-leczniczych, które opierają swą egzystencję głównie na ofiarności społecznej.

Znając obywatelskie stanowisko Duchowieństwa wobec wszelkich zagadnień społecznych, sądzimy, iż nie odmówi nam swego poparcia, zarówno przez osobiste zapisywanie się w poczet członków PCK, jak również przez oddziaływanie w tym kierunku na swych parafian i wiernych.

Polski Czerwony Krzyż
Zarząd Główny.

---

J. E. Ks. Biskup Ordynariusz najgoręcej zaleca W. Duchowieństwu zarówno troskę o szerzenie idei P. C. K. wśród diecezjan, jak i poparcie tej idei członkowskimi udziałami i składkami. Należy też przyczynić się do godnego uczczenia przypadającego w roku bieżącym jubileuszu P. C. K. przez wzięcie udziału w pracy Komitetów Jubileuszowych.

Jednocześnie Ks. Biskup poleca W. W. Ks. Ks. publikację P. C. K. pod tytułem „Kazania o Polskim Czerwonym Krzyżu".

---

11) **Z Bibliografii.**

Poleca się uwadze Wielebnego Duchowieństwa najnowsze wydawnictwa:

**Wielki Papież Pius XI. 1939.** Warszawa, ul. Tarczyńska 4, str. 32, cena 1 zł. Ładny albumik żałobny poświęcony pamięci Ojca św. Piusa XI.

Wydawnictwo „Apostolstwa Chorych". **Radio dla chorych**. Lwów, Batorego 6. Skład Główny „Rotofot".

*Ks. Dr. Henryk Przeździecki, Biskup Podlaski.* **Listy pasterskie i przemówienia 1928—1938,** Siedlce 1938 r. Nakładem Kurii Diecezjalnej Podlaskiej. Powyższe wydawnictwo zawiera orędzia pasterskie, listy i przemówienia Arcypasterza Podlaskiego w ostatnim dziesięcioleciu.

**W trzydziestolecie Ateneum Kapłańskiego 1909—1939.** Odbitka z Ateneum Kapł. tom 43, Włocławek Seminarium Duchowne. Broszura streszcza historię powstania i prowadzenia Ateneum Kapłańskiego, którego założycielem był Ks. Dr. Idzi Radziszewski, późniejszy twórca Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Nakładem Tow. „Biblioteka Religijna" im. X. Arcybiskupa Bilczewskiego, Lwów 1939, ukazały się następujące wydawnictwa:

**Mszał szkolny** na niedziele i święta w języku łacińskim i polskim dla użytku młodzieży opracował Ks. Dr. Gerard Szmyd. Cena w oprawie 4.50.

**Matka Obywatelka** pogadanki o wychowaniu dzieci. S. Barbara Żulińska ze Zgromadzenia SS. Zmartwychwstania Pańskiego. Cena 2.50.

**Na Podolu biały kamień.** Franciszek Błotnicki.

*Redaktor Ks. Prałat Bronisław Kiełbassa.* **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**